

«КЛАССИК» АВТОКӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫН ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы «Классик» автокөлік құралдарын ерікті сақтандыру ережелерінің (бұдан әрі – Ережелер) негізінде «АСКО» Сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Сақтандырушы) жеке және заңды тұлғалармен (бұдан әрі – Сақтанушы) «Классик» автокөлік құралдарын ерікті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі – Шарт) жасасады.

1.2. Осы Ережелерде мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1.2.1. **Автокөлік құралы** – осыған қатысты Шарт жасалған жеңіл, жүк және жүк-жолаушылар автомобильдерін, тіркемелер мен жартылай тіркемелерді (зауыттық өндірістегі), автобустар мен шағын автобустарды, мотоциклдерді, мотороллерлерді, мопедтерді, мотоколяскаларды, қарда жүретін көлік құралдарын және қарда жүргіштерді, квадроциклдерді, арнайы өздігінен жүретін механикалық көлік құралдарын (комбайндар, тракторлар, жол, құрылыс, мелиорациялық өздігінен жүретін техниканы) қамтитын жылжымалы құрам бірлігі.

1.2.2. **Сақтанушы** – автокөлік құралын иелену, пайдалану және оған билік ету құқығы негізінде иеленетін заңды немесе жеке тұлға.

1.2.3. **Пайда алушы** – сақтандыру төлемін алушы тұлға.

1.2.4. **Автокөлік құралының нақты (нарықтық) құны** – мәміле тараптары мүлік туралы барлық қолжетімді ақпаратқа ие бола отырып әрекет ететін және мәміле бағасына қандай да бір төтенше мән-жайлар әсер етпейтін бәсекелестік жағдайында мүліктің мәміле негізінде иеліктен шығарылуы мүмкін неғұрлым ықтимал баға.

1.2.5. **Автокөлік құралының баланстық құны** – заңды тұлғаның бухгалтерлік есебінде автокөлік құралы сатып алуға жұмсалған бастапқы шығындар, амортизация және қайта бағалау ескеріле отырып көрсетілетін құн.

1.2.6. **Жүргізуші** – белгіленген тәртіппен автокөлік құралын басқаруға жіберілген және тиісті санаттағы қажетті дағдылары мен құқықтарына ие бола отырып, оны басқаратын тұлға.

1.2.7. **Қосымша орнатылған жабдық (қосымша жабдық)** – автокөлік құралының негізгі тараптарының құрамына кірмейтін, пайдалану жайлылығын, қауіпсіздігін және қолайлылығын арттыратын құрылғылар мен жүйелердің жиынтығы (автомобильдік теле-радиоаппаратура, салонның қосымша жабдықтары, зауыттық жинақтамаға кірмейтін жарық және дабыл беру жабдықтары, арнайы бояу, тіркемені сүйреуге арналған құрылғылар).

1.2.8. **Франшиза** – өтелуге жатпайтын залалдың бір бөлігі, ол сақтандыру сомасының белгілі бір пайызы түрінде белгіленеді.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУҒА ҚАТЫСТЫ ШЕКТЕУЛЕР

2.1. Сақтандыру объектісі болып Сақтанушының автокөлік құралын иеленуге, пайдалануға және оған билік етуге байланысты мүліктік мүдделері табылады.

2.2. Сақтандыруға мыналар қабылданады:

2.2.1. автокөлік құралдары;

2.2.2. қосымша жабдықтар.

2.3. Мынадай автокөлік құралдары сақтандыруға жатпайды:

2.3.1. пайдалану мерзімі 25 жылдан асқан;

2.3.2. такси ретінде жолаушылар тасымалдау үшін пайдаланылатын және каршеринг шарттарымен жалға берілетін;

2.3.3. Қазақстан Республикасының аумағына қолданыстағы кедендік нормалар мен қағидаларды бұза отырып әкелінген не Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының және Интерпол органдарының ақпараттық деректер базаларында бұрын ұрланған ретінде тіркелген, сондай-ақ сәйкестендіру нөмірлері өзгертілген автокөлік құралдары.

3. САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛДЕРІ

3.1. Шартта келесі тәуекелдер бойынша сақтандыру қорғанысы көзделуі мүмкін:

- **«Айдап әкету»** – автокөлік құралын жымқыру мақсатынсыз заңсыз иелену, оның нәтижесінде автокөлік құралының және/немесе оның қосымша жабдықтарының жойылуы немесе бүлінуі мүмкін;

- «**Табиғи апаттар**» – табиғи сипаттағы жекелеген дүлей зілзалалардың салдарынан автокөлік құралының бүлінуі немесе жойылуы. Оларға мыналар жатады: дауыл (қарлы, құмды, су дауылы), құйын (Бофорт шкаласы бойынша 12 баллдан бастап), нөсер жауын-шашын (оның ішінде бұршақ), жер сілкінісі (Рихтер шкаласы бойынша 6 баллдан бастап), сел, опырылу, көшкін, су тасқыны (көктемгі су тасуын қоспағанда);
- «**Шынылардың сынуы**» (үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттері жағдайларын қоспағанда) – автокөлік құралының алдыңғы және/немесе бүйір әйнектерінің толық сынуы, жарықшақтардың немесе сынықтардың пайда болуы түріндегі кездейсоқ бүлінуі;
- «**Үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттері**» – автокөлік құралын бүлдіруге және (немесе) жоюға бағытталған үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттерінің салдарынан келтірілген мүліктік залал. Мұндай әрекеттер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес ұрлық, тонау немесе қарақшылық ретінде саралануы мүмкін;
- «**Жол-көлік оқиғасы (ЖКО)**» – жолда қозғалыс процесінде автокөлік құралының қатысуымен туындаған оқиға.

4. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН АЛЫП ТАСТАУЛАР

- 4.1. Сақтандыру жағдайы деп Шартта көзделген, автокөлік құралының және/немесе оған орнатылған қосымша жабдықтың бүлінуіне, жоғалуына немесе жойылуына әкеп соққан және Сақтандырушының сақтандыру өтемін төлеу міндетін туындатқан күтпеген орын алған оқиға танылады.
- 4.2. Егер сақтандыру жағдайы төмендегі мән-жайлардың салдарынан орын алса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады:
 - 4.2.1. Сақтанушының, Пайда алушының, автокөлік құралын басқаруға жіберілген тұлғаның, олардың туыстары мен отбасы мүшелерінің абайсыз немесе қасақана әрекеттері;
 - 4.2.2. жүргізушінің автокөлік құралын алкогольдік, есірткілік және/немесе уытқұмарлық масаң күйде, сондай-ақ автокөлік құралын басқару кезінде қолдануға қарсы көрсетілген дәрілік препараттардың әсерімен басқаруы;
 - 4.2.3. автокөлік құралын заңсыз мақсаттарда пайдалану, оның ішінде сот қылмыстық жазаланатын деп таныған әрекеттерді жасау немесе автокөлік құралының қылмыс жасау құралы не тәсілі болуы;
 - 4.2.4. жүргізушінің жол-көлік оқиғасы болған жерден кетіп қалуынан не уәкілетті органның талабы бойынша медициналық куәландырудан (сараптамадан) өтуден бас тартуынан көрініс тапқан Жол жүрісі қағидаларын бұзуы;
 - 4.2.5. өрт қауіпсіздігі қағидаларын бұзу, автокөлік құралының ішінде немесе оның жанында темекі шегу не отпен абайсыз әрекет ету.
- 4.3. Сақтандыру қорғанысымен қамтылмайды және өтелуге жатпайды:
 - 4.3.1. автокөлік құралының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінің, қосалқы дөңгелектерінің ұрлануы, жоғалуы немесе бүлінуі;
 - 4.3.2. моральдық зиян, жіберіп алынған пайда, шығындар (айыппұлдар, тұрақсыздық айыбы), тауарлық түрінің жоғалуы, жанама және сақтандыру жағдайынан туындауы мүмкін өзге де шығыстар (айыппұлдар, жіберіп алынған пайда, бос тұрып қалу, автокөлік құралын сақтау шығындары, іссапар шығындары, кепілдік мерзімінің аяқталуына байланысты және өзге де залалдар және т.б.);
 - 4.3.3. зауыттық ақаудың салдарынан туындаған залал;
 - 4.3.4. кез келген көтергіш механизмдердің әсерінен келтірілген бүліну (платформаларға, эстакадаларға тиеу-түсіру, техникалық байқау немесе жөндеу жұмыстары кезінде көтеру, жуу/тазалау, техникалық қызмет көрсету, тюнинг, жанармай құю және т.б.);
 - 4.3.5. автокөлік құралын кез келген тәсілмен сүйрету нәтижесінде, сондай-ақ автокөлік құралының басқа көлік құралдарын сүйретуі нәтижесінде келтірілген бүлінулер;
 - 4.3.6. шатырдың немесе люктердің ағуынан (егер олар сақтандыру жағдайының салдарынан бүлінбеген болса) не терезелердің ашық қалдырылуынан болған оқиғалар;
 - 4.3.7. автокөлік құралының ішінде болған мүлікке келтірілген залал;
 - 4.3.8. автокөлік құралын жақсартуға және жаңғыртуға жұмсалған шығыстар;
 - 4.3.9. автокөлік құралын сынақтарда, спорттық іс-шараларда немесе оқу мақсатында пайдалану кезінде туындаған залал;
 - 4.3.10. қауіпті, жарылғыш заттарды немесе радиоактивті материалдарды тасымалдау нәтижесінде туындаған залал;
 - 4.3.11. автокөлік құралын басқаруға жіберілген тұлғалар тізімінде көрсетілмеген адам немесе автокөлік құралын басқару құқығына жарамды куәлігі және тиісті санаты (кіші санаты) жоқ жүргізуші басқарған кезде автокөлік құралының бүлінуі немесе жоғалуы;
 - 4.3.12. халықтық толқулардың, ереуілдердің, азаматтық соғыстың, әскери іс-қимылдардың немесе іс-шаралардың, сондай-ақ терроризм актілерінің салдарынан автокөлік құралының бүлінуі немесе жоғалуы;

4.3.13. мемлекеттік органдардың талабы бойынша автокөлік құралының жойылуы, тәркіленуі немесе оған тыйым салынуы (қамауға алынуы).

5. САҚТАНДЫРУ СОМАЛАРЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ

5.1. Сақтандыру сомасы – Шартта белгіленетін, Шарт жасалған күнгі автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың нақты (нарықтық) құны шегінде айқындалатын Сақтандырушы жауапкершілігінің жиынтық лимиті. Бұл лимит жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерінің мөлшеріне азаяды және сақтандыру сомасы толық таусылғанға дейін немесе Шарттың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін қолданылады.

Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру сомасы автокөлік құралының тозуын ескере отырып оның баланстық құны мөлшерінде, сондай-ақ ұқсас көлік құралдары бойынша нарықтық ұсыныстарды талдау негізінде айқындалуы мүмкін.

5.2. Автокөлік құралының және қосымша жабдықтың нақты (нарықтық) немесе баланстық құны сақтандыру туралы өтініштің, автокөлік құралы мен қосымша жабдықтың құнын растайтын құжаттардың, сондай-ақ нарықтық ұсыныстарды талдаудың негізінде айқындалады.

6. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

6.1. Шарт сақтандыру туралы өтініш негізінде жазбаша нысанда жасалады.

6.2. Сақтанушы Сақтандырушының талабы бойынша мынадай құжаттарды ұсынуға міндетті:

6.2.1. Сақтанушы – заңды тұлғаның құрылтай және тіркеу құжаттарын;

6.2.2. Сақтанушының немесе оның атынан әрекет ететін өкілдің жеке басын куәландыратын құжатты;

6.2.3. автокөлік құралының тіркеу құжаттарын және сақтандыруға берілетін мүліктің сақталуына мүдделіліктің болуын растайтын құжаттарды (мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, автокөлік құралының электрондық паспортынан үзінді көшірме, автокөлік құралын және/немесе қосымша жабдықты сатып алуды растайтын құжаттар);

6.2.4. автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың жай-күйі туралы Сақтандырушымен келісілген көлемде және сапада (форматта) фотосуреттерді және/немесе бейнематериалдарды (сақтандыру туралы өтініш Сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы берілген жағдайда);

6.2.5. басқа сақтандырушылармен жасалған қолданыстағы сақтандыру шарттарының көшірмелерін (болған жағдайда).

6.3. Тәуекел дәрежесін айқындау және сақтандыру сыйлықақысын есептеу мақсатында Сақтандырушы Бірыңғай сақтандыру шарттары базасы ұсынатын мәліметтерді сұратуға, алуға және пайдалануға құқылы.

6.4. Егер тараптардың келісінде өзгеше көзделмесе, Шартты ресімдеу сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол немесе қолма-қол ақшасыз тәсілмен төленгеннен кейін жүзеге асырылады.

7. САҚТАНДЫРУ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ АУМАҒЫ

7.1. Шарт жасалған сәттен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болып табылады.

7.2. Шарттың қолданылу мерзімі тараптардың келісімі бойынша айқындалады және Шартта көрсетіледі.

7.3. Егер өзгеше көзделмесе, сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі Шарттың қолданылу мерзімімен сәйкес келеді.

7.4. Сақтандыру аумағы – тараптардың келісімі бойынша айқындалады.

8. САҚТАНУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

8.1. Сақтанушының құқықтары:

8.1.1. сақтандыру талаптарымен танысуға;

8.1.2. Сақтандырушының атына жазбаша өтініш беру және тараптардың тиісті қосымша келісімге бірлесіп қол қоюы арқылы автокөлік құралын басқаруға жіберілген тұлғалар тізімін өзгертуге;

8.1.3. Шарт жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;

8.1.4. Шартты мерзімінен бұрын бұзуға.

8.2. Сақтанушының міндеттері:

8.2.1. Шарт жасасу кезінде Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау үшін маңызы бар, өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға, егер мұндай мән-жайлар Сақтандырушыға белгілі болмаса және белгілі болуға тиіс болмаса, сондай-ақ Сақтандырушының сұратуы бойынша автокөлік құралын қарап-тексеру үшін ұсынуға;

8.2.2. Шарт жасасу кезінде және оның қолданылу кезеңінде басқа сақтандырушылармен жасалған ұқсас тәуекелдер бойынша барлық сақтандыру шарттары туралы Сақтандырушыны хабардар етуге;

8.2.3. сақтандыру сыйлықақысын Шарт талаптарында көзделген мөлшерде және тәртіппен төлеуге;

- 8.2.4. автокөлік құралы пайдаланылмайтын кезеңде (қатарынан екі күнтізбелік күннен астам) оны күзетілетін автотұраққа (жерасты паркінгіне, гаражға) қою арқылы сақталуын қамтамасыз етуге;
- 8.2.5. Сақтандырушының жазбаша жолдамасы бойынша келтірілген залалды бағалау сараптамасын жүргізу үшін бүлінген автокөлік құралын ұсынуға;
- 8.2.6. автокөлік құралы айдап әкетілген, ұрланған немесе жойылған жағдайда Сақтандырушыға қабылдау-тапсыру актісі бойынша барлық тіркеу құжаттарының түпнұсқаларын және автокөлік құралының кілттерінің түпнұсқаларын беруге;
- 8.2.7. сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтанушыға ұрланған автокөлік құралы қайтарылған немесе келтірілген залал оны келтірген тұлға тарапынан өтелген жағдайда сақтандыру төлемін Сақтандырушыға қайтаруға;
- 8.2.8. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген талап қою мерзімі шегінде Сақтанушыны (Пайда алушыны) сақтандыру төлемін алуға толық немесе ішінара құқықтан айыратын мән-жайлар анықталған жағдайда сақтандыру төлемін Сақтандырушыға қайтаруға;
- 8.2.9. сақтандыру жағдайының басталғанын, сондай-ақ келтірілген залал мөлшерін дәлелдеу міндетін көтеруге;

9. САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

9.1. Сақтандырушының құқықтары:

- 9.1.1. Шарт жасасу кезінде Сақтанушы ұсынған ақпаратты, сондай-ақ оның Шарт талаптарын орындауын тексеруге;
- 9.1.2. Сақтанушыға сақтандыру шарттарының талаптарын өзгертуге бас тартуға;
- 9.1.3. сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларына қатысты құжаттарды Сақтанушыдан талап етуге;
- 9.1.4. сақтандыру сыйлықақысын толық және уақтылы төлеуді талап етуге;
- 9.1.5. сақтандыру жағдайының себептері мен мән-жайларын өз бетінше анықтауға, қажет болған жағдайда құзыретті органдарға тиісті құжаттар мен ақпарат беру туралы сұрау салуға;
- 9.1.6. бүлінген автокөлік құралын қарап-тексеру немесе зерттеу жүргізуге;
- 9.1.7. қалпына келтірілген бүлінген автокөлік құралын қарап-тексеру үшін ұсынуды талап етуге. Егер Сақтанушы осы талапты орындаудан бас тартса, Сақтандырушы бүлінген автокөлік құралының тораптары мен бөлшектерінің кейінгі ұқсас бүлінулері үшін жауапкершілік көтермейді;
- 9.1.8. зиян келтірген тұлғаға кері талап (регресс) қою құқығын жүзеге асыруға;
- 9.1.9. Шартты мерзімінен бұрын бұзуға;
- 9.1.10. сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға немесе оның мөлшерін азайтуға, не барлық мән-жайлар толық анықталғанға дейін төлемді кейінге қалдыруға – бұл Шартқа және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес уәкілетті органдардың деректері мен құжаттары негізінде жүзеге асырылады;
- 9.1.11. Шартта және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген өзге де әрекеттерді жасауға.
- 9.2. Сақтандырушының міндеттері:
- 9.2.1. Сақтанушыны Ережелермен www.asko.kz сайтында орналастыру арқылы таныстыруға және оның талабы бойынша Ережелердің көшірмесін ұсынуға (жіберуге);
- 9.2.2. сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;
- 9.2.3. сақтандыру жағдайы басталған кезде Шартта көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға;
- 9.2.4. сақтандыру жағдайы кезінде шығындарды азайту үшін Сақтанушы жұмсаған шығыстарды өтеуге;

10. САҚТАНУ ЖАҒДАЙЫ БОЛҒАН КЕЗДЕ САҚТАНУШЫНЫҢ ӘРЕКЕТТЕРІ

- 10.1. Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушы міндетті:
- 10.1.1. оқиға орнына Сақтандырушының авариялық комиссарын дереу шақыруға;
- 10.1.2. сақтандыру объектісін құтқару, залал қаупін азайту және қосымша зиянның туындауына ықпал ететін себептерді жою бойынша барлық мүмкін шараларды дереу қабылдауға;
- 10.1.3. сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыға 3 (үш) жұмыс күні ішінде кез келген қолжетімді тәсілмен оқиға орны, уақыты және барлық мән-жайлары көрсетіліп хабарлауға. Ауызша хабарлама кейіннен 24 (жиырма төрт) сағат ішінде жазбаша түрде расталуға тиіс;
- 10.1.4. құзыретті органдардың келтірілген залал фактісі бойынша қабылдаған шаралары (тергеу, сотқа шақыру, тексеруге шақыру және т.б.) туралы Сақтандырушыға хабарлауға;
- 10.1.5. автокөлік құралын Сақтандырушы өкілінің қарап-тексеруі үшін ұсынуға.

10.2. сақтандыру жағдайының басталғанын және одан келтірілген залалды дәлелдеу міндеті Сақтанушыға (Пайда алушыға) жүктеледі.

11. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ МӘСЕЛЕНІ ҚАРАСТЫРУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ҚҰЖАТТАР

11.1. Сақтандыру төлемін төлеу туралы талап Сақтандырушыға Пайда алушы тарапынан жазбаша нысанда ұсынылады және оған тиісті талапты негіздейтін құжаттар қоса беріледі.

11.2. Келтірілген залалды өтеу туралы өтінішке мына құжаттар қоса беріледі:

11.2.1. сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

11.2.2. Шарттың түпнұсқасы/телнұсқасы;

11.2.3. автокөлік құралының тіркеу куәлігінің, сондай-ақ сақтандыру жағдайы белгілері бар оқиға кезінде автокөлік құралын басқарған тұлғаның жүргізуші куәлігінің көшірмелері;

11.2.4. құзыретті органдардың тиісті құжаттарының түпнұсқалары немесе уәкілетті тұлғалармен куәландырылған көшірмелері (жол полициясы органдарының, прокуратура, тергеу және анықтау органдарының, сот органдарының, өрт қадағалау органдарының және т.б.);

11.2.5. сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті банктік деректемелер;

11.2.6. келтірілген залал үшін жауапты тұлғаға қатысты Сақтандырушының кері талап (регресс) құқығын жүзеге асыру үшін қажетті құжаттар.

11.3. «Айдап әкету» тәуекелі бойынша Сақтанушы қосымша мына құжаттарды ұсынады:

11.3.1. автокөлік құралының тіркеу құжаттарының түпнұсқалары (тіркеу куәлігі), сондай-ақ автокөлік құралы кілттерінің толық жиынтығының түпнұсқалары;

11.3.2. автокөлік құралын айдап әкету немесе ұрлау фактісі бойынша ішкі істер органдарына Сақтанушының жазбаша арызының көшірмесі;

11.3.3. құзыретті органдардың құжаттарының түпнұсқалары немесе уәкілетті тұлғалармен куәландырылған көшірмелері (қылмыстық іс қозғау, кінәлі тұлғаларды анықтау туралы анықтама және т.б.);

11.3.4. автокөлік құралынан мүлік ретінде Сақтандырушының пайдасына бас тарту туралы Сақтанушының жазбаша өтініші («абандон»).

12. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

12.1. Сақтандыру төлемі – сақтандыру жағдайы басталған кезде төленетін ақша сомасы.

12.2. Егер сақтандыру сомасы зиян мөлшеріне тең немесе одан артық болса, автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың бүлінуі кезінде сақтандыру төлемі келесі формула бойынша айқындалады:

$$\text{Сақтандыру төлемі} = \text{Залал} \times \text{НҚК} - \text{Франшиза}$$

мұнда:

Сақтандыру төлемі – сақтандыру жағдайы басталған кезде төленетін ақша сомасы.

Залал – Сақтандырушы есептеген автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың қалпына келтіру жөндеуінің құны.

НҚК – сақтандыру сомасының автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың нақты (нарықтық) құнына сәйкестік коэффициенті. Ол сақтандыру жағдайы басталған күні Сақтандырушы тарапынан айқындалады және залал мөлшерін есептеу калькуляциясында көрсетіледі.

$$\text{НҚК} = \left(\frac{\text{Сақтандыру сомасы}}{\text{Нақты (нарықтық) құн}} \right)$$

(бұл ретте КДС мәні 0,9-дан бастап 1-ге дейін дөңгелектенеді; НҚК-тің ең жоғары мәні = 1).

12.3. Егер сақтандыру сомасы Сақтандырушы есептеген залал мөлшерінен аз болған жағдайда, автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың бүлінуі кезінде сақтандыру төлемі келесі формула бойынша айқындалады:

$$\text{Сақтандыру төлемі} = \text{Сақтандыру сомасы} \times \text{НҚК} - \text{Франшиза}$$

мұнда:

Сақтандыру төлемі – сақтандыру жағдайы басталған кезде төленетін ақша сомасы.

Сақтандыру сомасы – Шарт бойынша белгіленген сақтандыру сомасы.

НҚК – сақтандыру сомасының автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың нақты (нарықтық) құнына сәйкестік коэффициенті. Ол сақтандыру жағдайы басталған күні Сақтандырушы тарапынан айқындалады және залал мөлшерін есептеу калькуляциясында көрсетіледі.

$$НҚК = \left(\frac{\text{Сақтандыру сомасы}}{\text{Нақты (нарықтық) құн}} \right)$$

12.4. Автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың айдап әкетілуі, нақты немесе конструктивтік (толық) жойылуы жағдайында, яғни Сақтандырушы есептеген залал мөлшері сақтандыру жағдайы басталған күнге автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың нақты (нарықтық) құнының 80 (сексен) %-ына тең немесе одан асатын болған жағдайда, сақтандыру өтемі келесі формула бойынша төленеді:

Сақтандыру төлемі = Сақтандыру сомасы x НҚК – ГОТС – Франшиза – Сақтандыру төлемдері

Сақтандыру төлемі – сақтандыру жағдайы басталған кезде төленетін ақша сомасы.

НҚК – сақтандыру сомасының автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың нақты (нарықтық) құнына сәйкестік коэффициенті. Ол сақтандыру жағдайы басталған күні Сақтандырушы тарапынан айқындалады және залал мөлшерін есептеу калькуляциясында көрсетіледі.

$$НҚК = \left(\frac{\text{Сақтандыру сомасы}}{\text{Нақты (нарықтық) құн}} \right)$$

(бұл ретте КДС мәні 0,9-дан бастап 1-ге дейін дөңгелектенеді; КДС-тің ең жоғары мәні = 1).

Сақтандыру сомасы – Шарт бойынша автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың сақтандыру сомасы.

ГОТС – автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың болашақта қосалқы бөлшек ретінде сатылуы мүмкін элементтері. Сақтанушы оларды Сақтандырушыға берген жағдайда, ГОТС сақтандыру төлемін есептеу кезінде қолданылмауы мүмкін.

Франшиза – Шартта көзделген сақтандыру төлемінің бір бөлігін Сақтандырушының өтеуден босататын шарт (болған жағдайда).

12.5. Сақтандыру сомасы жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің мөлшеріне азайтылады.

12.6. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру немесе одан бас тарту туралы шешімді қабылдап, Сақтанушыға уәжделген жазбаша бас тартуды барлық қажетті құжаттар ұсынылғаннан кейін 15 (он бес) жұмыс күні ішінде, ал «Айдап әкету» тәуекелі бойынша 30 (отыз) жұмыс күні ішінде жолдайды.

12.7. Сақтандыру төлемі Сақтандырушының қалауы бойынша сақтандыру төлемі сомасы шегінде залалды толық немесе ішінара заттай түрде өтеумен ауыстырылуы мүмкін.

12.8. Сақтандыру төлемі Шартта көзделген франшиза шегеріле отырып, сондай-ақ үшінші тұлғалардан осы залалды өтеу тәртібімен алынған сомалар және бұрын жүргізілген сақтандыру төлемдері шегеріліп төленеді. Франшиза мөлшері Шартта бекітіледі.

12.9. Сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы Шарт бойынша сақтандыру сомасынан аспауға тиіс, ал әрбір жеке төлемнің мөлшері бұрын төленген сомаларды шегергендегі нақты залал мөлшерінен аспауы керек.

12.10. Сақтандырушы залал сомасының 50 (елу) %-ына дейінгі мөлшерде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға құқылы:

12.10.1. егер автокөлік құралы түнгі уақытта күзетілетін тұрақта немесе жабылатын гаражда болмаса немесе пайдаланылмай тұрған кезде дабыл жүйесі өшірілген болса;

12.10.2. егер автокөлік құралын басқаруға жіберілген тұлға көлік ішінде құқық белгілейтін құжаттарды және/немесе тұтандыру кілттерін қалдырған болса.

12.11. Сақтандырушы келесі жағдайларда сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлеуден бас тартуға құқылы:

12.11.1. Сақтанушының сақтандыру жағдайынан болатын залалды азайту шараларын әдейі қабылдамауы;

12.11.2. сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыны хабардар етпеу немесе уақтылы хабарламау;

12.11.3. Сақтанушының сақтандыру жағдайына кінәлі тұлғаға талап ету құқығынан бас тартуы немесе Сақтандырушыға талап ету құқығын беру үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы.

12.12. Егер келтірілген залал басқа тұлғалар тарапынан толық немесе ішінара өтелген болса, Сақтандырушы Шарт бойынша төленуге тиіс сомадан басқа тұлғалардан алынған өтемақыны шегеріп, тек айырмасын ғана төлейді. Мұндай өтемақылар туралы Сақтанушы Сақтандырушыға хабарлауға міндетті.

12.13. Автокөлік құралының және/немесе қосымша жабдықтың бүлінуі кезінде өтелуге жатпайды:

12.13.1. сақтандыру жағдайымен тікелей байланысты емес агрегаттар мен бөлшектерді жөндеу немесе ауыстыру, сондай-ақ технологиялық қажеттіліксіз орындалған жұмыстар құны;

- 12.13.2. жөндеу технологиясында көзделмеген жұмыстар;
- 12.13.3. сақтандыру жағдайына дейін болған зақымдарды жоюға арналған шығыстар (оның ішінде Договор күшіне енгенге дейін бүлінген бөлшектерді жөндеу немесе ауыстыру), егер сақтандыру жағдайына дейін жөнделген көлік Сақтандырушыға тексеруге ұсынылмаған болса;
- 12.13.4. Шарт жасасу кезінде жасалған қарап-тексеру актісінде тіркелген зақымдарды жою шығындары, егер олар жөнделіп, бұл туралы Сақтандырушы хабардар етілмесе;
- 12.13.5. көлік құралын шұғыл қалпына келтіруге байланысты қосымша шығындар;
- 12.13.6. сақтандыру жағдайымен байланысты емес аккумулятор, генератор немесе басқа электр жабдықтарының бөлшектерін ауыстыру құны;
- 12.13.7. зауыт өндірушісі қарастырмаған аэрография элементтері мен жапсырмалар құны;
- 12.13.8. жетіспейтін, жиынтықталмаған немесе тозуы сәйкес келмейтін бөлшектерді ауыстыру құны, сондай-ақ сақтандыру жағдайымен тікелей байланысты емес зақымдарды жөндеу шығындары.
- 12.14. Сақтандыру өтемін есептеу кезінде шегеріледі:
- 12.14.1. сақтандыру жағдайымен байланысты емес бөлшектерді жөндеу немесе ауыстыру құны, сондай-ақ сақтандыру жағдайына дейін болған зақымдарды жою шығындары;
- 12.14.2. жетіспейтін немесе ауыстырылған бөлшектер құны, егер олар қабылдау актісінде ескерілмеген болса.
- Егер сақтандыру шартынан кейін кейбір бөлшектер жаңартылған немесе модификацияланған болса және бұл Сақтандырушыға хабарланбаса, өтемақы Шарт жасалған кездегі бастапқы бөлшектердің жөндеу құны негізінде есептеледі.

13. ШАРТТЫҢ ТОҚТАТЫЛУЫ ЖӘНЕ МЕРЗІМІНЕН БҰРЫН БҰЗЫЛУЫ

- 13.1. Шарт мына жағдайларда өз күшін тоқтатады:
- 13.1.1. қолданылу мерзімінің аяқталуы;
- 13.1.2. сақтандыру объектісінің жойылуы;
- 13.1.3. сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылып, сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан өзге мән-жайлар бойынша тоқтатылған кезде;
- 13.1.4. Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандырушыны мәжбүрлі тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 13.1.5. Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңында көзделген жағдайларда;
- 13.1.6. Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша, сондай-ақ Тараптардың келісімі бойынша Шарттың бұзылуы;
- 13.1.7. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда.
- 13.2. Міндеттемелерді тоқтатудың жалпы негіздерінен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген мерзімінен бұрын тоқтатудың негіздерінен бөлек, Шарт келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:
- 13.2.1. сақтандыру сыйлықақысы бөліп төленген жағдайда Сақтанушының кезекті сақтандыру жарнасын төлемеуі;
- 13.2.2. Шарт жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардың елеулі өзгерістері туралы Сақтандырушыны хабардар ету міндетін орындамауы немесе тәуекел деңгейінің ұлғаюына сәйкес сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлемеуі.
- 13.3. Шарт мерзімінен бұрын Тараптардың келісімі бойынша тоқтатылған болып, мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтініш берілген күннен бастап есептеледі.
- 13.4. Шартты бұзу туралы хабарлама Сақтанушыға Шартты мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтініште көрсетілген нөмірге SMS-хабарлама жіберу арқылы жолданады.
- 13.5. Шарт 13.1-тармақтың 13.1.1–13.1.7 тармақшаларында көрсетілген мән-жайлар бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтару сомасын келесі формула бойынша есептейді:

ҚС (қайтару сомасы) = ТС (төленген сақтандыру сыйлықақысы) – ҰС (ұсталған сақтандыру сыйлықақысы) – Іс жүргізу шығыстары – Сақтандыру төлемдерінің сомасы

Сақтандырушының іс жүргізу шығыстарының мөлшері Шарт бұзылуына байланысты қайтарылуға жататын сақтандыру сыйлықақысының 25%-ын құрайды, егер Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 842-бабында өзгеше көзделмесе.

Ұсталған сақтандыру сыйлықақысы Шарттың қолданылу мерзіміне (күндермен, басталған күннен бастап тоқтатылған күнге дейін) тура пропорционал түрде есептеледі. Бұл ретте Шарттың тоқтатылған күні Сақтанушының жазбаша өтініші Сақтандырушыға түскен күн болып есептеледі.

13.6. Егер Сақтандырушының талаптары Сақтанушының Шарт талаптарын орындамауынан немесе тиісінше орындамауынан туындаса, төленген сақтандыру сыйлықақылары қайтарылуға жатпайды.

14. СУБРОГАЦИЯ

14.1. Сақтандыру өтемін төлеген Сақтандырушыға, төленген соманың шегінде, сақтандыру нәтижесінде өтелген залал үшін жауапты тұлғаға қатысты Сақтанушыда бар талап ету құқығы ауысады.

14.2. Сақтанушы осы бөлімде көзделген Сақтандырушының талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге, барлық мәліметтерді хабарлауға және барлық қажетті әрекеттерді жасауға (кінәлі тараптың қатысуымен бүлінген автокөлік құралын қосымша қарап-тексеруге ұсыну және т.б.) міндетті.

14.3. Егер Сақтанушы Сақтандырушы өтеген залал үшін жауапты тұлғаға қатысты өз талап ету құқығынан бас тартса немесе Сақтанушының (Пайда алушының) кінәсінен бұл құқықты жүзеге асыру мүмкін болмай қалса, Сақтандырушы сақтандыру өтемін толық немесе тиісті бөлігінде төлеуден босатылады және төленген өтем сомасын қайтаруды талап етуге құқылы.

15. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

15.1. Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы Шарт бойынша барлық даулар келіссөздер арқылы шешіледі. Келісімге қол жеткізілмеген жағдайда, дау Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіппен қаралады.

15.2. Осы Ережелерге сәйкес Сақтандырушы Сақтанушының (Пайда алушының) мекенжайына жіберетін барлық хаттар мен хабарламалар төмендегі шарттардың бірі сақталған жағдайда тиісінше жолданған болып есептеледі:

15.2.1. хабарлама сақтандыру шартында немесе сақтандыру жағдайы туралы хабарламада көрсетілген мекенжайға пошта арқылы жіберілген жағдайда;

15.2.2. хабарлама сақтандыру шартында немесе өзге құжатта (хабарлама, төлем туралы өтініш) көрсетілген телефон нөміріне немесе мекенжайға SMS-хабарлама не басқа хабарлама жіберу сервисі арқылы жолданған жағдайда;

15.2.3. хабарлама сақтандыру шартында немесе сақтандыру жағдайы туралы хабарламада көрсетілген электрондық пошта мекенжайына жіберілген жағдайда;

15.2.4. мекенжайлар және (немесе) деректемелер өзгерген жағдайда Сақтанушы (Пайда алушы) бұл туралы Сақтандырушыны алдын ала хабардар етуге міндетті. Егер Сақтандырушыға мұндай өзгерістер туралы уақтылы хабарланбаса, онда бұрынғы белгілі мекенжайға жіберілген барлық хабарламалар олар сол мекенжайға түскен сәттен бастап дұрыс жеткізілген болып есептеледі.

15.3. Залалдың себептері мен мөлшеріне қатысты даулар туындаған жағдайда, Тараптардың әрқайсысы қосымша сараптама жүргізуді талап етуге құқылы. Сараптама оны талап еткен Тараптың есебінен жүргізіледі.